

34

โอกาสและทางรอดธุรกิจ

ภายใต้วิกฤตพลังงาน

-----> ในห้วง 20 ปีที่ผ่านมา โลกประสบกับภาวะวิกฤตด้านพลังงานและน้ำมันยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในสภาวะการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยต้องนำเข้าเชื้อเพลิงที่ใช้ในประเทศทั้งในรูปน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปในปริมาณที่มาก ดังเช่นในปี พ.ศ. 2548 มีการนำเข้าน้ำมันมูลค่าสูงถึง 674,299 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นการนำเข้าน้ำมันดีเซล เพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 5.07, ภาคเกษตรกรรม และภาคประมง ร้อยละ 21.38 และภาคขนส่ง (รวมรถยนต์ส่วนบุคคล) ร้อยละ 72.66 ตามลำดับ นอกจากนี้ การที่ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยเป็นอย่างมาก การตื่นตัวท่ามกลางภาวะวิกฤตเช่นนี้ ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างหันมาร่วมมือกันจัดหาแหล่งพลังงานทดแทน พร้อมกับกระตุ้นสำนึกการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า ดังนั้น กรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน และสภาหอการค้าไทยจึงจัดงาน “มหกรรมพลังงานเฉลิมพระเกียรติรัฐ-ราษฎร์ร่วมใจกู้วิกฤตพลังงาน” เมื่อปลายเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ณ ห้องบอลรูม ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยมีการสัมมนาพิเศษในหัวข้อ “โอกาสและทางรอดของธุรกิจภายใต้วิกฤตพลังงาน”

งานสัมมนาครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญหลายประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะโครงการพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทดแทน ซึ่งถือเป็น

ทางออกหนึ่งที่สำคัญภายใต้วิกฤตการณ์ในปัจจุบัน โดยมี **ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล** เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นวิทยากร บอกกล่าวถึงแนวทางพระราชทานในการทดลองการนำพลังงานลม น้ำ และแสงแดด มาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการศึกษา ทดลองการนำพลังงานจากผลิตผลทางการเกษตรมาใช้แทน น้ำมัน ซึ่งประสบความสำเร็จในการนำมาใช้ประโยชน์กว่า 10 ปี นั่นคือ แก๊สโซฮอลล์ พร้อมกับการทดลองการนำน้ำมันพืชอื่น ๆ มาใช้แทนน้ำมันดีเซลในเครื่องจักรกลอย่างต่อเนื่อง แบบเงียบ ๆ ซึ่งจากพระอัจฉริยภาพดังกล่าว ยังผลให้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้รับรางวัล **“Brussels Eureka 2001”** เมื่อปี ค.ศ. 2004 จากโครงการน้ำมันไบโอดีเซล สูตรสกัดจากน้ำมันปาล์มอีกด้วย จากนั้นการตื่นตัวในด้านนี้ จึงเกิดขึ้นอย่างจริงจัง ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยภาครัฐได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2549 เป็นปีแห่งพลังงานทดแทน เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทน ให้แพร่หลายในหมู่ประชาชน

➔ **ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล** กล่าวขยายความว่า *“ปัจจุบันเราอยู่ในสังคมบริโภค ทำให้ใช้ทรัพยากรมากถึง 3 เท่า แต่ชดเชยแค่ 1 เท่า จึงเกิดสงครามแย่งชิงพลังงานขึ้น และถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไปจะเกิดสงครามอีกมาก นำไปสู่ความหายนะในอนาคต ซึ่งทางออกเรื่องนี้ต้องยึดถือหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะหลักพอเพียงในการใช้พลังงานนั้น พระองค์ทรงคิดค้นและแนะนำพลังงานทดแทนในหลายเรื่อง เช่น ไบโอดีเซล และเอทานอล โดยเฉพาะเอทานอล ที่ทรงมีพระราชดำริมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518”* อีกทั้งยังยกตัวอย่างแนวพระราชดำริประหยัดพลังงานที่ให้ประโยชน์ต่อการสร้างแหล่งพลังงานทดแทน เช่น การผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ โดยมีการใช้สำหรับชาวประมงภาคใต้ ซึ่งได้ผลดีไม่แพ้ น้ำมันดีเซล และขณะนี้มีการทดลองปลูกในพื้นที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ทั้งสบู่ดำและปาล์มน้ำมัน เพื่อส่งเสริมการใช้ อย่างจริงจัง โดยเฉพาะสบู่ดำอาจนำเทคโนโลยีจีเอ็มโอหรือ การตัดต่อพันธุกรรม มาคัดเลือกพันธุ์และวิจัยป้องกันสาร ก่อมะเร็ง ซึ่งกรณีนี้น่าจะใช้เทคโนโลยีจีเอ็มโอได้ เพราะไม่ เกี่ยวกับการนำผลผลิตมารับประทาน พร้อมทั้งยังได้เตือนรัฐบาล ที่ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันทั่วประเทศว่าควรระวังเป็นพิเศษ เพราะพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันต้องดูถึงปริมาณน้ำว่าเพียงพอหรือไม่ หากมีน้ำไม่เพียงพอจะเป็นผลร้ายต่อเกษตรกร แต่ การส่งเสริมการนำปาล์มน้ำมันมาผลิตไบโอดีเซลต้องทำอย่าง ต่อเนื่อง เพราะผลผลิตไม่มีเฉพาะน้ำมันปาล์ม ยังนำมาใช้ ทำอย่างอื่นได้ เช่น ไอศกรีม อาหารสัตว์ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

ในงานเดียวกันนี้ **ดร.ปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์** รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงพลังงาน ในฐานะประธานมูลนิธิพลังงาน

เพื่อสิ่งแวดล้อม ยังได้กล่าวถึงทิศทางพลังงานในมุมมอง ของเอกชนว่า ในการจะทำให้เศรษฐกิจไทยเข้มแข็งและพัฒนา อย่างยั่งยืนได้นั้น ก่อนอื่นภาครัฐควรกำหนดนโยบาย ที่เหมาะสมออกมาอย่างครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นการกำหนด **ราคาน้ำมัน** อาทิ กำหนดจากภาษีทุกชนิดที่เก็บจากพลังงาน ให้อยู่ในระดับเหมาะสม และให้ราคาพลังงานสะท้อนต้นทุน ที่แท้จริงตามกลไกตลาดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม รวมทั้ง ขยายเวลาในการชำระหนี้หรือเงินปันผลที่รัฐได้รับจาก ธุรกิจน้ำมันที่มีการแปรรูปไปแล้ว มาใช้ในการชำระหนี้กองทุน น้ำมัน และลดการเก็บเงินเข้ากองทุนจากน้ำมันเบนซิน และดีเซล พร้อมทั้งยกเลิกการชดเชยภาษีปิโตรเลียมเหลวด้วย

จากนั้นรัฐต้อง**จัดหาแหล่งพลังงาน** ซึ่งสามารถ ทำได้ตั้งแต่เพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าในเทคโนโลยีถ่านหิน สะอาด โดยให้รัฐเป็นผู้กำหนดสถานที่ที่ตั้งโรงงานถ่านหิน ซึ่งประชาชนยอมรับ ขณะเดียวกันรัฐต้องกำหนดให้มีการพัฒนา นิวเคลียร์ให้เป็นทางเลือกหนึ่งในระยะยาว และเริ่มเตรียมการตั้งแต่บัดนี้โดยการฝึกอบรม การจัดหา สถานที่ตั้ง และการออกกฎหมายที่จำเป็น ซึ่งในประเด็นนี้ **รศ.ดร.ชัยณรงค์ เชิดชู** นายกสมาคมนิวเคลียร์แห่งประเทศไทย ได้แสดงความเห็นด้วย และย้ำถึงการลงมือในภาคปฏิบัติ ของภาครัฐอย่างรัดกุมทั้งในเรื่องกฎหมายและการเตรียม บุคลากรเฉพาะทาง โดยให้เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง เวียดนามและอินโดนีเซีย ที่ก้าวรุดหน้าไทยในการเตรียมการ เพื่อใช้เป็นทางเลือกอย่างชัดเจนในการแก้ปัญหาวิกฤตพลังงาน

นอกจากนี้ แนวทางที่น่าสนใจอีกหลายประการ ที่ประธานมูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อมได้ให้กรอบ เกี่ยวกับการ**จัดหาแหล่งพลังงาน**ให้เห็นอย่างคร่าว ๆ อาทิ การปรับปรุงวิธีการในการรับซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคา และมีการวางแผนอย่างเป็น ระบบเพื่อลดระยะเวลาและต้นทุนในการดำเนินการ แต่ใน ขณะเดียวกันรัฐต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม และชุมชนด้วย พร้อมทั้งนี้ การส่งเสริมให้มีการใช้พลังงาน หมุนเวียนที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยเน้นที่วัสดุเหลือใช้ ก็ไม่ควรมองข้าม ควบคู่กับการจัดระเบียบการรับซื้อไฟฟ้า จากผู้ผลิตรายเล็กรายน้อย โดยรัฐช่วยผู้ผลิตกลุ่มนี้ด้วยเงิน กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และแก้ไขกฎเกณฑ์ ให้มีความเป็นธรรม รวมทั้งกระจายพลังงานอย่างทั่วถึง

อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับการ**ใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด** นั้นสามารถเริ่มด้ว การประชาสัมพันธ์ การขยายขอบเขตการกำหนดมาตรฐาน การใช้พลังงาน (Building Code) โดยเริ่มจากอาคาร ขนาดใหญ่แล้วขยายลงสู่อาคารขนาดเล็ก (อย่างอาคารชุด บ้านจัดสรร) รวมถึงการเร่งลงทุนในระบบขนส่งมวลชน

ในเมืองใหญ่ (รถไฟฟ้า) และระหว่างเมือง (รถไฟ) โดยใช้เงินจากภาษีน้ำมันและเงินปันผลธุรกิจน้ำมันที่รัฐถือหุ้นอยู่ อีกทั้งลดภาษีรถยนต์ที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น Hybrid Car กำหนดมาตรการบังคับสำหรับประสิทธิภาพของยานยนต์อย่างเข้มงวด โดยให้ติดฉลากแสดงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของยานยนต์ และปรับปรุงพฤติกรรมในการใช้ยานยนต์เพื่อการลดน้ำมัน รวมทั้งส่งเสริม NGV เท่าที่มีอย่างคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

ทั้งนี้ในมุมมองของผู้ผลิตพลังงานรายใหญ่ทั้งในนามของเอกชนและภาครัฐนั้น ควรให้เน้นที่การปฏิรูปการพลังงานและการปฏิรูปโครงการบริหารงานด้านพลังงาน อาทิ ในกลุ่มภาครัฐวิสาหกิจ อย่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ควรแยกกิจการผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนของ กฟผ. เป็นอย่างน้อย 3 บริษัท และโอนการถือหุ้นของ กฟผ. ในกิจการการผลิตไฟฟ้าทั้งหมดให้กระทรวงการคลัง ส่วน กฟผ. ยังคงเป็นรัฐวิสาหกิจ รับผิดชอบระบบสายตรงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และศูนย์ควบคุมระบบไฟฟ้า โดยมีคณะกรรมการที่กำกับกิจการพลังงานแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระกำกับดูแลด้วยระบบและกระบวนการวางแผนในการจัดการพลังงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นคือ ควรสนับสนุนการวางแผนพลังงานระดับท้องถิ่น และกระจายศูนย์การผลิตพลังงานน้ำ ทรัพยากร และขยะในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยเน้นที่แหล่งพลังงานหมุนเวียนและการผลิตไฟฟ้าแบบกระจายศูนย์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่ามาถ้อยทอดข้างต้นนี้เป็นเพียงบางส่วนของแนวทางและข้อคิดเห็นที่น่าสนใจหลากหลายซึ่งเกิดในงานวันนั้น และในความหลากหลายในความพยายามที่จะทำลายกำแพงแห่งวิกฤตการณ์น้ำมัน เพื่อนำไปสู่ทางรอดของธุรกิจต่าง ๆ นั้นมีจุดร่วมกันอยู่ประการหนึ่งก็คือ การลงมือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมด้วยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายและภาคเอกชนทุกระดับ ภาคประชาชนในทุกขนาด สังคมและชุมชน โดยมีนโยบายและกฎหมายจากภาครัฐที่ชัดเจนและเข้มแข็งรองรับ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการเกี่ยวกับพลังงาน รวมทั้งการใช้พลังงานทุกรูปแบบทุกประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังที่ ดร.สุเมธได้ให้ข้อคิดจากพระราชกรณียกิจด้านพลังงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในงานนี้ที่ว่า “...สิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำนั้นไม่ได้หมายถึงประหยัดเท่านั้น แต่หมายถึงการใช้อย่างมีคุณค่า... ขอให้หัดฟังพระองค์ท่าน ไม่ใช่แค่ฟังแล้วประทับใจ น้ำตาไหล แต่ทำอะไรไม่ได้และไม่ค่อยทำตาม” >>>

OPPORTUNITIES AND SURVIVAL OF BUSINESS IN THE ENERGY CRISIS

-----> During the past 20 years, the world has encountered energy crisis, which has become even stronger. In such circumstance, Thailand has been impacted as the country must import a large amount of fuel as crude and oil products. For example, 2005 witnessed the oil import of 674,299 million baht, out of which 5.07% was diesel for manufacturing industry, 21.38% agriculture and fishery, and 72.66% transport sector (including private cars), respectively. In addition, rising oil prices have affected people and consumers, especially those with low income. The alertness in this crisis has made both public and private sectors to cooperate in looking for alternative energy sources whilst stimulating worthwhile energy utilization conscience. Therefore, the Department of Alternative Energy Development and Efficiency, the Ministry of Energy and the Thai Chamber of Commerce organized “**The Festival of Energy in Honor of His Majesty the King...Public and Private Sectors Cooperating in Saving Energy Crisis**” at the end of August 2006 at the Ballroom, Queen Sirikit National Convention Center with a special seminar on “**Opportunities and Survival of Business in the Energy Crisis**”.

This seminar has many interesting issues, especially Projects according to the Initiatives of His Majesty the King, involved with alternative energy, regarded another important solution in the present crisis.

Dr. Sumeth Tantivejkul, Secretary of the Chaipattana Foundation, talked about the royally conferred direction in experimenting the use of wind, hydro and solar energy and the use of agricultural produce instead of oil, which has been successful for over a decade i.e. gasohol. The Project also continuously and quietly experimented the use of other kinds of vegetable oil to replace diesel in the machinery. The royal genius has earned His Majesty the King “**Brussels Eureka 2001**” Award in 2004 from the project of bio-diesel extracted from palm oil. The awareness has since become serious among related agencies. The public sector designated the year 2006 as the Energy Year to campaign for the use of alternative energy among the public.

Dr. Sumeth Tantivejkul elaborated, “*At present, we’re in the consumption society. We use 3 times of resources while compensating for 1 time, thereby leading to energy war. If it goes on like this, more wars will come by, bringing about disaster in the future. The solution to this is the sufficiency economy according to the initiative of His Majesty the King. In terms of energy sufficiency principle, His Majesty researched and introduced many kinds of alternative energy e.g. bio-diesel and ethanol. Ethanol, in particular, was initiated in 1975.*” He also cited the example of energy saving initiative of His Majesty, beneficial to creating alternative energy sources. For example, the production of bio-diesel from pure palm oil for southern fishermen,

which is as good as diesel. At present, there are demonstration plantations of *Jatropha* and oil palm in Cha-am District of Prachuap Khirikhan Province to promote serious use. *Jatropha*, in particular, may use GMO technology or genetic manipulation for species selection and research to prevent suspected carcinogens. In this case, GMO technology can be used because the produce is not for eating. He also warned the government in promoting oil palm nationwide. Special care must be taken because oil palm plantation needs sufficient water. Without adequate water, it will have bad impact on farmers. However, the use of oil palm to produce bio-diesel must be continuously encouraged because the produce can be used for other purposes apart from palm oil e.g. ice cream, animal feed and other products.

In the same seminar, **Dr. Piyasvasti Amranand**, Chairman of the Energy for Environment Foundation, also talked about energy direction in the view of the private sector that to strengthen the Thai economy and develop it in a sustainable manner, first of all, the public sector should specify suitable comprehensive policies. For example, **oil price specification** e.g. all taxes collected from energy should be at a suitable level. Energy prices should reflect actual cost according to the marketing mechanism for fairness. Debt repayment should be extended. Dividends from already privatized oil business should be used in debt repayment of oil fund. Subsidies collected for fund from gasoline and diesel should be reduced. LPG subsidy should also be abolished.

After that the public sector must find **energy sources**, which can be done by increasing power generation by clean coal technology. The public sector should specify location of coal plants to be acceptable to people. Concurrently, the public sector must specify nuclear as another option in the long run, which should be prepared now by training personnel, location finding after issuing necessary laws. Regarding this issue, Associate Professor **Dr. Chainarong Cherdchoo**, the Nuclear Society of Thailand, expressed his agreement and reiterated the practical start of the public sector succinctly in terms of laws and preparation of specific personnel to be on a par with such neighbors as Vietnam and Indonesia that have been more progressed than Thailand in making preparation to make it a clear alternative in solving energy crisis.

In addition, other interesting directions that Chairman of the Energy for Environment Foundation put the sketchy/rough framework of **energy sources** provision. For example, improving methods in purchasing power from abroad to create price competition with systematic planning to reduce time and cost of operation. At the same time, the public sector must take into account environmental impact on communities whilst promoting the use of renewable energy which is suitable for Thailand, by focusing on

using leftover materials. As for organizing power purchase regulations from small producers, the public sector should help these producers by using Energy Conservation Promotion Fund and correcting rules to be fairer and extensive power distribution.

Nevertheless, **the efficient and economical energy use** can start with public relations.

The expansion of building code should begin from large buildings and extend to small ones (e.g. condominiums, housing developments). The investment in mass transit system in large cities (electric trains) and between cities (trains) should be accelerated by using oil tax and dividends from oil business held by the public sector. Taxes on highly efficient vehicles e.g. hybrid car should be reduced. There should also be compulsory measures for vehicle efficiency by labeling energy efficiency and improving behavior in using vehicles to reduce oil consumption. NGV should also be promoted for economic value.

From the view of large power producers both private and public sectors, the focus should be on **energy reform and energy project management reform**. For example, as for a state enterprise as the Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT), its thermal power generation should be separated into at least 3 companies and EGAT's shareholding in power generation should be transferred to the Ministry of Finance. EGAT should maintain its state-enterprise status of and be responsible for power transmission line system, hydro power and power system control center. The National Energy Regulatory Board should be an independent body supervised by transparent planning system and processes, with real participation from the people. Another interesting issue is to support local energy planning and systematically decentralize energy, water, resources and garbage in the locality to create participation of local people. This will be in line with sufficiency economic development, with a focus on renewable energy sources and decentralized power generation.

Nevertheless, the abovementioned message is only a part of diversified and interesting directions and opinions emerging that day. In the diversity of attempts to tumble down the wall of oil crisis to lead to survivals of various businesses, one mutual concern is the tangible practice with cooperation from all parties concerned – all levels of private sector, people sector at every level of society and community. In addition, there must be distinct and strong policies and laws from the public sector to lead to energy implementation, including efficient energy utilization.

This is like what Dr. Sumeth provided a message from His Majesty the King's multifarious duties relating to energy, *"What His Majesty the King suggested doesn't mean to economize only, but to use it wisely. Please listen to him, not only for impressiveness with tears but unable to remember and follow."* >>>